

VIT ERU Í EINARI BROYTINGARTÍÐ

– Vit førka okkum frá tí forútsigiliga til eitt meira opið, góðtakandi og skapandi samfelag, heldur lögtingskvinnan Bjørt Samuelson

EYÐUN KLAKSTEIN

Bjørt Samuelson, lögtingskvinna fyri Tjóðveldi, er partur av samgonguni, sum hevur atkvøtt broytingarnar í hjúnabandslógini ígjøgnum og hevur gjørt semju um nýskipan av fiskivinnuni.

– Eg upplivi tað, sum hendir, sum avbjóðandi og stak spennandi um somu leið. Vit eru mitt í einari broytingartíð, har vit førka okkum frá tí forútsigiliga til eitt meira opið, góðtakandi og skapandi samfelag, har øll ikki liva innanfyri somu siðbundnu vælkendu karmar. Bæði í mun til arbeiði og heimalív, sigur Bjørt Samuelson.

– Tá vit í 2013 fyrstu ferð lögdu fram hjúnabandsmálið, stóð tað

– Hjúnabandsmálið er eitt av fleiri málum, sum eru ein uppgerð við djúpt gróðursetta konservatismu, sigur Bjørt Samuelson

mær greitt, at hetta snúði seg um øðiliga nógv annað, enn at geva samkyndum rætt til borgarliga giftu. Tað snúði seg um at flyta

mørk og definera virðir. Eitt virðisstrið, um tú vilt, um «Hvørjar Føroyar?».

– Hjúnabandsmálið er eitt av

fleiri málum, sum eru ein uppgerð við djúpt gróðursetta konservatismu, sum gjøgnum politiskt, átrúðnaðarligt og peningaligt vald hevur definerað óskrivaðu reglurnar, vit innrætta okkum eftir. Í so máta hevur hjúnabandsmálið verið eitt framhald av stríðnum fyri at fáa javnsetta løn, fleiri kvinnur á ting, kvinnuligar prestar og so framvegis. Tað hevur sjáldan gingið friðarlaga fyri seg, tá vit hava flutt okkum til at góðtaka ting, sum fyrr vóru óvanlig, óynskt ella enntá óhugsandi, sigur Bjørt Samuelson

Hon heldur, at fiskivinnunýskipanin bjóðar somuleiðis einum etableraðum valdi av – teimum, sum ráða yvir landsins størsta ríkidømi.

– Tað gevur rumbul og rembingar, sum grundleggjandi snúgva seg um, hvør hevur rættin at gera av, hvussu virðini í hesum landi koma til høldar og hvørjum, tey koma til góðar.

– Hesar rembingar sýna eisini, at vit eru lopin úti tey truplu kjakin. Mál, sum samgongur hava málið um, sum ketta um heitan greyt, í mong harrans ár - júst tí tey eru so avbjóðandi – og kunnu gera teg illa lýddan.

– Føroyar sveima ikki í einari luftbløru, har tíðin hevur kastað akker, fjart frá heimsins avbjóðingum og broytingum. Hol er komið á, og vit eru lend í veruleikanum, har vit noyðast at taka stóðu – og truplar avgerðir, sigur Bjørt Samuelson.

FØLI EIN ÓHUGNALIGAN KOLLVELTINGARHUG

– Eg føli nakað, sum eg ongantíð áður havi følt í politikki, hóast eg havi verið við í nógv ár, sigur lögtingsmaðurin Jógvan á Lakjuni

EYÐUN KLAKSTEIN

Jógvan á Lakjuni hevur verið ídnasti mótstøðumaðurin ímóti broytingunum í hjúnabandslógini, og hann er eisini ímóti ætlaðu nýskipanini av fiskivinnuni, sum landsstýrið hevur gjørt semju um.

– Eg føli nakað, sum eg ongantíð áður havi følt í politikki, hóast eg havi verið við í nógv ár. Eg føli ein kollveltingarhug, har Tjóðveldi gongur á odda fyri einum sera vinstrahallum landsstýri, sigur Jógvan á Lakjuni

– Hetta er óhugnaligur tendensur, tí mann hevur sett gongd á eitt kynsleyst samfelag. Hetta gongur beint ímóti okkara mentanararvi og tí, sum forfedrarnir hava trúð uppá. Tí havi eg barst sum úlvur á skóg ímóti broytingunum í hjúnabandslógini,

sigur hann.

Jógvan á Lakjuni heldur, at broytingarnar í hjúnabandslógini fara at fáa nógv størri avleiðingar fyri samfelagið, enn fólk geva sær far um.

– Hetta er ein kynsneutral ideologi, og broytingarnar í hjúnabandslógini eru bert byrjanin. Vit siggja aðrastaðni, hvat hetta hevur við sær av øðrum broytingum. Í Noreg kann mann nú velja sítt eigna kyn. Og hetta er bert byrjanin í Føroyum. Men tað nyttar einki at argumentera ímóti, tí hetta er eitt politiskt korrekt mál, sum bara skal ígjøgnum líkamikið hvat. Mann lumpar og kroystir fólk til at taka undir við hesum.

– Tað verður tosað um at geva fólki rættindi og javnstøðu, men eingin vil tosa um, hvat hetta til dømis merkir fyri børnini og teirra rættindi at kenna sítt upphav.

Samkynd hjúnalag hevur aðrastaðni havt við sær, at tvær kvinnur kunnu fáa eitt barn – onnur er mamman og hin er meðmamma – og pápin verður bara strikaður. Pápin verður lóggivin burtur, men tað ber ikki til at lóggeva ímóti náttúruni.

Jógvan á Lakjuni heldur, at viðgerðin av broytingunum í hjúnabandslógini hevur verið sera grunn.

– Tú sigur bara, at hetta er at geva samkyndum borgarligan rætt, men eingin útgreinar, hvat tað í veruleikanum liggur í hesum. Tú skalt bara góðtaka gongdina. Lóggávuárbeidið hevur verið sera ivasamt, og tað hevði ikki verið góðkent í nøkrum øðrum máli. Men hetta er so politiskt korrekt og hevur so stóran týðning fyri samstarvið í samgonguni, at tað skal ígjøgnum óansæð hvat, og

– Hetta er óhugnaligur tendensur, tí mann hevur sett gongd á eitt kynsleyst samfelag, sigur Jógvan á Lakjuni

fólk geva sær ikki veruliga far um, hvørjar avleiðingar verða fyri samfelagið í framtíðini, heldur Jógvan á Lakjuni.

– Egeri ómetaliga harmur og argur um gongdina, og hvussu broytingarnar í hjúnabandslógini vórðu samtyktar – og serliga harmar tað meg, at ikki ein tingmaður skuldi vera í Javnaðarflokkinum, sum tordi at ganga ímóti Tjóðveldi og Framsókn, sum eru farnir púrusta út at koyra, bæð etiskt, moralskt

og ikki minni vinnuliga. Men eg eri glaður fyri, at eg havi verið ein ordilig rødd ímóti, og eg haldi meg hava brúkt góð argument. Og í grundini haldi eg, at hetta er so álvarsamt, at hetta er ikki politikkur. Vit hava ikki mandat til at broyta hjúnabandið, sum frá upphavi hevur verið millum bæði kyn, sigur Jógvan á Lakjuni, sum sigur seg hava fingið sera nógvans respons frá fólki hesa tíðina.